

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 118/11
V Lucemburku dne 27. října 2011

Rozsudek ve věci C-255/09
Komise v. Portugalsko

Portugalská právní úprava v oblasti úhrady výdajů za mimonemocniční lékařskou péči poskytnutou v jiném členském státě je v rozporu s unijním právem

S výjimkou péče vyžadující využití velkých a nákladných zdravotnických přístrojů jsou členské státy povinny stanovit možnost úhrady výdajů za mimonemocniční lékařskou péči poskytnutou bez předchozího povolení v jiném členském státě v souladu s vlastními tarify.

S výjimkou případů stanovených v nařízení (EHS) č. 1408/71¹ je v Portugalsku omezena možnost získání náhrady mimonemocničních léčebných výdajů vzniklých v jiném členském státě. I když totiž portugalská právní úprava (konkrétně nařízení s mocí zákona č. 177/92) stanoví úhradu mimonemocničních léčebných výdajů za péči, kterou považuje za „vysoce specializovanou“ a která nemůže být poskytnuta v Portugalsku, tato úhrada je podmíněna získáním trojího předchozího povolení (tj. podrobnou pozitivní zdravotní zprávou, potvrzením této zprávy ředitelem nemocnice pro léčebnou péči a kladným rozhodnutím generálního ředitele nemocnic). Pro jinou mimonemocniční lékařskou péči portugalské právo možnost úhrady nestanoví.

Poněvadž měla Komise za to, že se tento portugalský režim úhrady mimonemocničních léčebných výdajů vzniklých v jiném členském státě neslučuje s volným pohybem služeb, podala tuto žalobu pro nesplnění povinnosti.

Soudní dvůr nicméně mezitím dne 5. října 2010 rozhodl², že je neslučitelné s unijním právem, aby členský stát podmínil **úhradu výdajů za mimonemocniční péči** plánovanou v jiném členském státě **předchozím povolením**, vyžaduje-li tato péče využití **velkých a nákladných zdravotnických přístrojů**. V návaznosti na tento rozsudek se Komise rozhodla pozměnit předmět této žaloby. **Tato žaloba se tudíž týká pouze mimonemocničních léčebných výdajů za péči v jiném členském státě, které nezahrnují využití velkých a nákladných zdravotnických přístrojů³ a na které se nevztahuje nařízení č. 1408/71.**

V rozsudku z dnešního dne Soudní dvůr úvodem připomíná, že zdravotní služby poskytované za úplatu spadají do působnosti ustanovení o volném pohybu služeb. **Volnému pohybu služeb tudíž brání použití jakékoli vnitrostátní právní úpravy, která činí poskytování služeb mezi členskými státy obtížnějším než čistě vnitrostátní poskytování služeb v určitém členském státě.**

¹ Tedy případy, kdy zdravotní stav pracovníka pojištěného v portugalském zdravotním systému vyžaduje lékařský zásah během pobytu na území jiného členského státu (neplánovaná péče), nebo pokud příslušná instituce udělila pracovníkovi předchozí povolení k tomu, aby se odebral do jiného členského státu pro získání péče v souladu s tarify použitelnými v členském státě léčby (plánovaná péče s předchozím povolením). Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, na osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství (Úř. věst. L 28, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 35) nahrazené nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72).

² Věc Komise v. Francie ([C-512/08](#)), viz [tisková zpráva 97/10](#).

³ Konkrétně se jedná o velké a nákladné přístroje uvedené v taxativním výčtu ve vnitrostátních právních předpisech jako zobrazovací zařízení nukleární magnetické rezonance nebo spektrometrické zařízení pro klinické využití či lékařský tomograf.

Po tomto připomenutí se Soudní dvůr **nejprve zabývá situací mimonemocniční lékařské péče poskytnuté v jiném členském státě, na kterou se vztahuje portugalské nařízení s mocí zákona a která nezahrnuje využití velkých a nákladných zdravotnických přístrojů.**

V této souvislosti má Soudní dvůr za to, že režim předchozího povolení, kterým je podmíněna úhrada tohoto druhu péče, je omezením volného pohybu služeb. Soudní dvůr totiž zastává názor, že vyhlídka toho, že v návaznosti na negativní správní rozhodnutí nemusí být nahrazeny léčebné výdaje, již sama o sobě může odradit dotčené pacienty od toho, aby se obrátili na poskytovatele zdravotních služeb usazeného v jiném členském státě. Právní předpisy navíc stanoví hrazení lékařské péče v zahraničí pouze v jediném výjimečném případě, kdy portugalský zdravotní systém nemá k dispozici léčebné řešení pro nemocného účastníka tohoto systému. Tato podmínka je sama o sobě způsobilá značně omezit případy, kdy lze povolení získat.

Soudní dvůr má dále za to, že toto omezení nelze ospravedlnit naléhavými důvody a zejména ne údajným rizikem závažného zásahu do finanční rovnováhy systému sociálního zabezpečení.

K tomuto bodu Soudní dvůr uvádí, že s ohledem na informace, které mu byly předloženy, by zrušení požadavku předchozího povolení pro tento druh péče nevyvolalo přeshraniční pohyb pacientů v takové míře, že by tím byla vážně narušena finanční rovnováha portugalského systému sociálního zabezpečení. S výjimkou naléhavých případů se totiž přeshraniční pohyby pacientů projevují především v příhraničních oblastech nebo u léčby specifických chorob. Soudní dvůr konečně připomíná, že pokud se pojištěnci odeberou bez předchozího povolení do jiného členského státu, nežli je ten, kde je usazena zdravotní pojišťovna, ke které patří, aby se tam nechali léčit, mohou se domáhat náhrady výdajů na léčbu, jež jim byla poskytnuta, pouze v mezích pojistného krytí zaručeného režimem zdravotního pojištění členského státu, ve kterém je pojištěnec registrován.

Ani **podstatné znaky portugalského zdravotního systému nemohou předmětné omezení odůvodnit.** Soudní dvůr k tomuto bodu konkrétně připomíná, že členské státy, které jako Portugalsko zavedly režim věcných dávek (tj. režim, v němž mají pojištěnci nárok nikoli na úhradu nákladů vynaložených za lékařskou péči, ale nárok na péči jako takovou) jsou povinny zakotvit mechanismy *následné* náhrady nákladů za péči poskytnutou v jiném členském státě.

Soudní dvůr tudíž dospěl k závěru, že **Portugalsko tím, že možnost úhrady výdajů spojených s „vysoce specializovanou“ mimonemocniční léčbou v jiném členském státě, která nezahrnuje využití velkých a nákladných zdravotnických přístrojů, podmínilo udělením předchozího povolení, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají ze zásady volného pohybu služeb.**

Soudní dvůr **zadruhé** analyzuje **situaci jiné lékařské péče**, tedy mimonemocniční péče poskytnuté v jiném členském státě, na kterou se **nevztahuje portugalské nařízení s mocí zákona** a která nezahrnuje využití velkých a nákladných zdravotnických přístrojů upravené v nařízení č. 1408/71.

V této souvislosti Soudní dvůr uvádí, že portugalské právo nestanoví možnost úhrady tohoto druhu péče – **jako je návštěva všeobecného či zubního lékaře bez předchozího povolení. Poněvadž pro tento druh péče není dána jakákoli možnost úhrady, Soudní dvůr dospívá k závěru, že Portugalsko porušilo povinnosti, které pro něj vyplývají ze zásady volného pohybu služeb.**

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti, směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Unie, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotčený členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě.

Dojde-li Komise k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí. V případě, že Komisi nebyla sdělena opatření k provedení směrnice, však Soudní dvůr může na návrh Komise uložit sankce již ve stadiu prvního rozsudku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499